

ผลของการใช้โปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค และแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น*

นิลุบล สิทธิบุญมา¹ จุฬารัตน์ โสตะ²

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข การส่งเสริมสุขภาพ โภชนาการ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบกึ่งทดลองในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อการป้องกันโรคและแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกันการพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเรียนในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น การคัดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 80 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ กลุ่มละ 40 คน กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมสุขศึกษาซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ การแสดงบทบาทสมมติ/ละคร การเรียนรู้จากตัวแบบ การอภิปรายกลุ่ม สื่อวีดิทัศน์ การบรรยายธรรม ซึ่งตัวแปรมีดังนี้ ความรู้ การรับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยง ความคาดหวังผลการตอบสนอง ความคาดหวังในความสามารถ พฤติกรรมการปฏิบัติตน แรงสนับสนุนทางสังคม เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผ่านการวัดความเที่ยงตรง การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุดต่ำสุด การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยภายในกลุ่มใช้สถิติ Paired Samples T-Test การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่มใช้สถิติ Independent Samples T-Test และ ANCOVA กำหนดระดับนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ช่วงเชื่อมั่น 95% CI

ผลการศึกษวิจัย พบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ การรับรู้ความรุนแรง การรับรู้โอกาสเสี่ยง ความคาดหวังผลการตอบสนอง ความคาดหวังในความสามารถ พฤติกรรมการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ (p -value < 0.05) ยกเว้นแรงสนับสนุนทางสังคม หลังการทดลองกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่ม เปรียบเทียบอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value > 0.05)

คำสำคัญ : ตั้งครรภ์ในวัยรุ่น/ ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อการป้องกันโรค/ โปรแกรมสุขศึกษา

Corresponding author: จุฬารัตน์ โสตะ E-Mail: chusot@kku.ac.th โทรศัพท์: 0-4336-2077, 0-4334-7057, 42890

*วิทยานิพนธ์นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาสุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

The Effect of Health Education Program by Applying Protection Motivation Theory and Social Support Theory for Adolescent Pregnancy Prevention among Muttayomsuksa 5 student in a school, Khon Kaen Province*

Nilubon Sittiboonma¹ Chulaporn Sota²

¹ Graduate student in Master of Public Health, Major in Health Education and Health Promotion, Faculty of Public Health, Khon Kaen University.

² Associated Professor, Department of Public Health Administration Health Promotion Nutrition Faculty of Public Health , Khon Kaen University

Abstract

This quasi-experiment research was aimed to evaluate the effects of health education program by Protection Motivation Theory and social support application for adolescent pregnancy prevention among Muttayomsuksa 5 in a school, Khon Kaen Province. . There were 40 subjects in each group an experimental and a comparison groups. The experimental group received the health education program that composed of training by using walk rally, role play, role model, group discussion, video media and Buddhist sermon for beverage solving main outcomes were measured on variables to take measurement on knowledge, perceived severity, perceived susceptibility, self-efficacy, response-efficacy, practicing behavior, social support for adolescent pregnancy prevention. Data was analyzed using descriptive statistics, Paired Samples T-Test, Independent Samples T-Test and ANCOVA analysis at 95% confident interval. The data were analyzed within and between groups at 0.05 level of significance.

The main results found that after implementation the mean scores of knowledge, perceived severity, perceived susceptibility, self-efficacy, response-efficacy and practicing behavior in experimental group had higher than before implementation and higher than the comparison group (p-value < 0.05) . Accepting social support after implementation in the experimental group had no significant higher than before implementation and higher than comparison group (p-value > 0.05)

Keyword: Adolescent pregnancy/ Protection Motivation Theory/ Health education program

บทนำ

รายงานกรมอนามัย ปี พ.ศ.2558 จาก การสำรวจพฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิดในการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มนักเรียนประเทศไทย โดยสำนักโรคบาตวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. 2556 พบว่า อัตราการป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นและเยาวชนอายุ 15- 24 ปี สูงถึง 52.2 ต่อประชากรวัยรุ่นและเยาเวชชอายุ 15-24 ปี แสนคนในสวนสถานการณการคลอดบุตรของวัยรุ่นพบว่า ในปี 2556 มีเด็กวัยรุ่น อายุ 10-19 ปีคลอดบุตรเฉลี่ยวันละ 334 คน โดยวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 15 ปี คลอดบุตรวันละ 9 คน เปรียบเทียบกับปี 2543 พบว่าวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปี คลอดบุตรเฉลี่ยวันละ 240 คน ในวันรุ่นอายุต่ำกว่า 15 ปี ทั้งนี้ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจังหวัดขอนแก่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากสถานการณ์มารดาคลอดบุตรอายุต่ำกว่า 20 ปี และอัตราการคลอดในมารดาอายุ 15-19 ปี ไตรมาสแรกปี พ.ศ. 2558 เท่ากับ 4.76 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน พิจารณาแยกรายอำเภอจังหวัดขอนแก่น ปี พ.ศ. 2558 พบว่าอำเภอชุมแพ มีอัตราการคลอดในมารดาอายุ 15-19 ปี ร้อยละ 12.25 รองลงมาคืออำเภอบ้านไผ่และอำเภอบ้านฝาง ร้อยละ 11.63 และ 9.58 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน ตามลำดับ ซึ่งมีสาเหตุจากวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้นอายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุน้อยลง มีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน มีปัจจัยเสริม คือ เป็นอำเภอขนาดใหญ่เป็นชุมชนเมืองและใกล้ตัวเมืองมีสถานศึกษา สถานประกอบการและสถานบันเทิงจำนวนมาก ส่วนอัตราการตั้งครรภ์ซ้ำในมารดา

อายุ 15-19 ปี (เป้าหมายไม่เกินร้อยละ 10) ผลงานการดำเนินงานภาพรวมในไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2558 จังหวัดขอนแก่นยังมีผลลัพธ์ค่อนข้างสูงเท่ากับร้อยละ 15.57 ซึ่งต้องเน้นย้ำเรื่องการคุมกำเนิดชนิดกึ่งถาวรในวัยรุ่นที่อายุต่ำกว่า 20 ปี ที่หลังคลอดและหลังแท้งเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นต่อไป¹

ดังนั้นผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคจากแนวคิดของ Rogers (1975) ซึ่งมีแนวคิดที่ว่า การที่บุคคลจะมีพฤติกรรมป้องกันโรคได้นั้นบุคคลต้องมีการประเมินอันตรายของโรคในด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรค ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงของโรค และตัวบุคคลจะมีการเผชิญต่อปัญหาของโรคในด้านความคาดหวังในความสามารถของตนเอง ในการป้องกันโรค ในด้านความคาดหวังต่อประสิทธิผลของการตอบสนองต่อการป้องกันโรค ซึ่งแนวคิดนี้จะทำให้บุคคลมีพฤติกรรมต่อการป้องกันโรค ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมาประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เนื่องจาก การตั้งครรภ์ที่ มารดา ยังไม่มีความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจทำให้มีอัตราการคลอดก่อนกำหนดสูง ทารกมีน้ำหนักตัวน้อย พ่อแม่ขาดการเตรียมตัวในการเลี้ยงดูทารกเนื่องจากทารกจะเป็นอนาคตของชาติต่อไป² นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการสนับสนุนทางสังคมมาประยุกต์ใช้ร่วมด้วย ซึ่งการสนับสนุนทางสังคมนั้นมีส่วนสำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพด้วยการสนับสนุนทางอารมณ์ ด้านการให้ข้อมูลข่าวสารด้านการประเมินและด้านการสนับสนุนวัตถุสิ่งของ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากผู้วิจัย ผู้ปกครอง/พ่อแม่ และเพื่อน³ ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็น

ความสำคัญในการวิจัยโดยการศึกษากการส่งเสริมพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อการป้องกันโรคและแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อจัดโปรแกรมสุขศึกษาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อการป้องกันโรคและแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์เสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของโรงเรียนแห่งหนึ่ง ในจังหวัดขอนแก่น

สมมติฐานงานวิจัย

1. ภายหลังจากทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมสุขศึกษามีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมป้องกันการตั้งครรภ์เสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นสูงกว่าก่อนทดลอง ในด้านต่อไปนี้

1.1 ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

1.2 การประเมินอันตรายต่อสุขภาพเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นประกอบด้วย

1.2.1 การรับรู้ความรุนแรงของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

1.2.2 การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

1.3 การประเมินการเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์เสี่ยงทางเพศ และการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ประกอบด้วย

1.3.1 ความคาดหวังในผลการตอบสนองเกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์เสี่ยงทางเพศ และการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

1.3.2 ความคาดหวังในความสามารถเกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์เสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

1.4 พฤติกรรมการปฏิบัติตนเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์เสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

1.5 การได้รับแรงสนับสนุนจากผู้วิจัย พ่อแม่/ผู้ปกครอง เพื่อน

2. ภายหลังจากทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมสุขศึกษามีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันการตั้งครรภ์เสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ในด้านต่อไปนี้

2.1 ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

2.2 การประเมินอันตรายต่อสุขภาพเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นประกอบด้วย

2.2.1 การรับรู้ความรุนแรงของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

2.2.2 การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

2.3 การประเมินการเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์เสี่ยงทางเพศ และการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ประกอบด้วย

2.3.1 ความคาดหวังในผลการตอบสนองเกี่ยวกับการป้องกันการตั้งครรภ์เสี่ยงทางเพศ และการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

2.3.2 ความคาดหวังในความสามารถ
เกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและ
การป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยเรียน

2.4 พฤติกรรมการปฏิบัติตนเพื่อป้องกัน
พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการ
ตั้งครรภ์ในวัยเรียน

2.5 การได้รับแรงสนับสนุนจากผู้วิจัย พ่อแม่/
ผู้ปกครอง เพื่อน

ระเบียบวิธีวิจัย

โครงการวิจัยนี้ผ่านการรับรองจาก
คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้รับความเห็นชอบจาก
คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น รับรองจริยธรรมการวิจัย
รหัส HE 592364

รูปแบบการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง
(Quasi-experimental research) แบบสองกลุ่ม
ทดลองวัด ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียน
ชายและหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคการเรียนที่ 2 ประจำปี
การศึกษา 2559 ขนาดตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
ครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและ
กลุ่มเปรียบเทียบ ซึ่งจากการคำนวณขนาด
ตัวอย่างได้ กลุ่มละ 40 คน^{2,3} ดังนั้นจำนวนกลุ่ม
ตัวอย่างทั้งหมดคือ 80 คน โดยวิธีการสุ่มห้องเรียน
อย่างง่าย (Simple random sampling) ซึ่งใน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีนักเรียน 40 คน
ต่อห้องเรียน

เกณฑ์การคัดเลือกตัวอย่าง

เกณฑ์ในการคัดเลือกตัวอย่างเข้า
(Inclusion Criteria)

- 1) เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนแบบสหศึกษา
- 2) โรงเรียนสหศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ที่มีอัตราหญิงตั้งครรภ์อายุต่ำกว่า 20 ปี > ร้อยละ 10
- 3) โรงเรียนกลุ่มทดลองและโรงเรียนกลุ่มเปรียบเทียบ ต้องมีระยะทางห่างกันอย่างน้อย 35 กิโลเมตร เพื่อป้องกัน Contamination
- 4) ผู้บริหารโรงเรียนและครู และผู้ปกครอง อนุญาตและยินดีให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยตลอดระยะเวลาในการทดลอง
- 5) นักเรียนยินยอมเข้าร่วมการศึกษา
- 6) นักเรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้จนถึงสิ้นสุดการทดลอง
- 7) กลุ่มตัวอย่างไม่เคยเข้าร่วมงานวิจัยด้านอนามัยเจริญพันธุ์

เกณฑ์ในการถอนตัว (Withdrawal criteria)

- 1) กลุ่มตัวอย่างขอถอนตัวหรือยุติการเข้าร่วมการทดลอง
- 2) กลุ่มตัวอย่างเกิดการเจ็บป่วยระหว่างการทดลอง
- 3) กลุ่มตัวอย่างย้ายโรงเรียน

เครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยต่างๆ โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมสุขศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ได้แก่

แผนการสอนวิธีสอนแบบ story line เรื่องเพศศึกษา และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยเรียน การบรรยายประกอบสื่อวีดิทัศน์ คู่มือการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยเรียน เกมตอบคำถามเรื่องเพศศึกษา การแสดงบทบาทสมมติเรื่องพฤติกรรมเสี่ยง การเรียนรู้จากตัวแบบ กิจกรรมกลุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสอบถามจำนวน 8 ส่วน

2.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ เกรดเฉลี่ยรวม การศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง เงินที่ได้จากครอบครัว การได้รับข้อมูลข่าวสาร ความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับเพศตรงข้าม

2.2 แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษา และพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยเรียน แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน นำมาวิเคราะห์ความเที่ยงด้วยวิธีการของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson 20 : KR 20) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75

2.3 แบบสอบถามการรับรู้ความรู้แรงของอันตรายจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยเรียน ทั้งหมด 9 ข้อ แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วัดความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) ค่าความเชื่อมั่นที่ได้เท่ากับ 0.76

2.4 แบบสอบถามการรับรู้โอกาสเสี่ยงจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยเรียน ทั้งหมด 10 ข้อ แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วัดความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach

(Cronbach's Alpha Coefficient) ค่าความเชื่อมั่นที่ได้เท่ากับ 0.82

2.5 แบบสอบถามความคาดหวังในผลการตอบสนองในการป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยเรียน ทั้งหมด 10 ข้อ แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วัดความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) ค่าความเชื่อมั่นที่ได้เท่ากับ 0.72

2.6 แบบสอบถามความคาดหวังในความสามารถในการป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยเรียน ทั้งหมด 10 ข้อ แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วัดความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) ค่าความเชื่อมั่นที่ได้เท่ากับ 0.82

2.7 แบบสอบถามพฤติกรรมปฏิบัติตนในการป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยเรียนทั้งหมด 10 ข้อ แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วัดความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) ค่าความเชื่อมั่นที่ได้เท่ากับ 0.91

2.8 แบบสอบถามการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคม ทั้งหมด 10 ข้อ แบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ วัดความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) ค่าความเชื่อมั่นที่ได้เท่ากับ 0.87

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 2 โรงเรียน เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบโดยระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลอยู่ในช่วงเดือนมีนาคม ถึงเดือนพฤษภาคม 2560 โดยให้กิจกรรมแทรกแซง

ในสัปดาห์ที่ 1 - 4 ดังนี้ สัปดาห์ที่ 1 การประชุมอบรมให้ความรู้แก่นักเรียน การสร้างสัมพันธ์ภาพให้นักเรียน บรรยายเรื่องเพศศึกษาและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ สื่อ วีดิทัศน์ ภาพนิ่ง แผ่นพับและคู่มือในเรื่องเพศศึกษา สัปดาห์ที่ 2 การบรรยายให้ความรู้ในเรื่องเพศศึกษา พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยเรียน โดยใช้สื่อ วีดิทัศน์ ภาพนิ่ง แผ่นพับและคู่มือในเรื่องเพศศึกษา เกมตอบคำถามเรื่องเพศศึกษาและพฤติกรรมเสี่ยง การอภิปรายกลุ่ม สัปดาห์ที่ 3 การจัดทำฐานการเรียนรู้วัยมันส์ป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยเรียน ทั้งหมด 4 ฐานๆละ 20 นาที จากแผนการจัดการเรียนการสอนแบบ story line เรื่อง พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดย Story Line มีทั้งหมด 5 เหตุการณ์ ผู้วิจัยจะเล่าเหตุการณ์ไปที่ละตอน และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยเหตุการณ์ที่ 1 คือ ฐานที่ 1 “นากลัวไหม” ให้นักเรียนได้รับรู้ความรุนแรงของการตั้งครรภ์ในวัยเรียน เหตุการณ์ที่ 2 คือ ฐานที่ 2 “เสี่ยงไหม” ให้นักเรียนได้รับรู้โอกาสเสี่ยงหรือสถานการณ์เสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน เหตุการณ์ที่ 3 คือ ฐานที่ 3 “สู้อย่างไร” เพื่อ เสริมสร้างความสามารถตอบสนองต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยเรียน เหตุการณ์ที่ 4 และ 5 คือ ฐานที่ 4 “ทำอะไร” เพื่อให้ให้นักเรียนรับรู้ความสามารถของตนในการป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยเรียนได้ และให้นักเรียนนำเสนอความคิดเห็นของแต่ละกลุ่ม ในช่วงสุดท้ายการเรียนรู้จากตัวแบบโดยผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยจะเป็นตัวแบบโดยการเล่าพฤติกรรมเสี่ยงที่เคยพบเจอมา และบอกวิธีการหลีกเลี่ยงเหตุการณ์นั้น สัปดาห์ที่ 4 กิจกรรมที่จะส่งเสริมความตั้งใจในการป้องกัน

ตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยเรียน การใช้สื่อธรรมะจากพระอาจารย์ บรรยายเรื่อง บาปทำแท้งเพื่อรับรู้ความรุนแรงและโอกาสเสี่ยงให้นักเรียน นักเรียนสามารถบอกวิธีการการ ป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยเรียนและประกวดคำขวัญเพื่อจัดบอร์ดนิทรรศการเรื่องพฤติกรรม การป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยเรียน และแรงบันดาลใจ โดยการนัดพูดคุย การติดตามเยี่ยมบ้านนักเรียน โดยผู้วิจัย การกระตุ้นเตือนด้วยวาจา การให้กำลังใจ โดยผู้ปกครอง/พ่อแม่ ครู และเพื่อน ในสัปดาห์ที่ 5-12 ดำเนินการทดลองในกลุ่มทดลองโดยใช้โปรแกรมสุขศึกษาเพื่อการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยเรียน สำหรับกลุ่มเปรียบเทียบได้รับการเรียนการสอนตามปกติตามที่หลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน มีนาคม – พฤษภาคม พ.ศ. 2560 โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดขอนแก่น นำไปวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS 17.0 กำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติอนุมาน ประกอบด้วย Independent Samples T-Test, Paired Samples T-Test และ ANCOVA กรณีที่ก่อนการทดลองมีความแตกต่างกัน⁴

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุเฉลี่ย 17 ปี ปัจจุบันอาศัยอยู่กับบิดามารดาและมีสถานภาพอยู่ด้วยกัน ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองคือ ประถมศึกษา บุคคลที่กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบปรึกษาเมื่อมีปัญหา คือพ่อแม่ แหล่งข่าวสารเรื่องเพศกลุ่มทดลองส่วนใหญ่ได้มาจาก อินเทอร์เน็ตและกลุ่มเปรียบเทียบได้รับมาจาก ครู/ อาจารย์ โดยทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่มีแฟนแล้ว และเคยมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับเพื่อนต่างเพศ

2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนทดลอง หลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ และภายในกลุ่มทดลอง

2.1 ความรู้เรื่องพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้สูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

2.2 การรับรู้ความรุนแรงของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น หลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความรุนแรงของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

2.3 การรับรู้โอกาสเสี่ยงของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น หลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นสูงกว่าก่อนการ

ทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

2.4 ความคาดหวังในผลการตอบสนอง เกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น หลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความคาดหวังในผลการตอบสนองเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น สูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

2.5 ความคาดหวังในความสามารถเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น หลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น สูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

2.6 พฤติกรรมการปฏิบัติตนในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น หลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมการปฏิบัติตนในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น สูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

2.7 การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคม หลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$)

และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.68$)

อภิปรายผล

1. หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีความรู้เรื่องพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยเรียน สูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value}<0.05$) ผลของการเปลี่ยนแปลงความรู้ดังกล่าวเกิดขึ้นหลังจากมี กิจกรรมบรรยายประกอบสื่อวีดิทัศน์ ภาพนิ่ง ซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบการถ่ายทอดองค์ความรู้สามารถทำให้เห็นคิดตามและจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ คู่มือเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยเรียน เกม การอภิปรายกลุ่ม และการมีส่วนร่วมในการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้เป็นทีมเรียนรู้การสร้างความรู้เองซึ่งเป็นการเรียนรู้แบบพูดคุยและแบ่งปันความคิดเห็น มีผู้วิจัยคอยสรุปประเด็นสำคัญและให้ข้อมูลเพิ่มเติม จึงส่งผลให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชัชชัย ดิยะไพธาดา และพรณี บัญชรหัตถกิจ³

2. หลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีการรับรู้ความรุนแรงของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value}<0.05$) เนื่องจากผู้วิจัยจัดทำฐานการเรียนรู้กิจกรรมวัยรุ่นวัยมันส์ในฐานความรุนแรงของการตั้งครรภ์ในวัยเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้น การเรียนการสอนแบบ Story Line จะ

ช่วยส่งเสริมการรับรู้ร่วมพูดคุยและแบ่งปันความคิดเห็น เป็นการเรียนรู้แบบกลุ่มโดยในกลุ่มจะได้แบ่งปันความคิด เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นของทั้งเพศชายและเพศหญิง ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้รับรู้ถึงความรุนแรงจากเหตุการณ์ตัวอย่างนั้น สื่อธรรมะ เรื่อง บาบทำแท้ง การแสดงบทบาทสมมติ/ละคร การเข้ากลุ่มสัมพันธ์ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จึงส่งผลให้นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสมบัติ รัตนะนามและคณะ⁵

3. หลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value}<0.05$) มีผลมาจากกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติฐาน/ละคร การเรียนรู้กิจกรรมวัยรุ่นวัยมันส์ โดยในฐานการรับรู้โอกาสเสี่ยง การเรียนการสอนแบบ Story Line ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนได้รับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงจากเหตุการณ์ตัวอย่างโดยได้เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นของทั้งเพศชายและเพศหญิง การเรียนรู้จากตัวแบบซึ่งเป็นการดึงดูดความสนใจให้เกิดการเลียนแบบและหากตัวแบบเป็นที่ชื่นชอบยิ่งจะทำให้เกิดการรับรู้ระดับต้นตัวเพิ่มขึ้น ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้ตระหนักและเป็นการกระตุ้นเตือน ให้เกิดการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วันวิสาข์ บัวลอยและคณะ⁶

4. หลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังในผลการตอบสนองเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยเรียน สูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติ (p -value < 0.05) ผลการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นจากการเรียนรู้จากตัวแบบโดยผู้วิจัยเองเป็นตัวแบบในการเล่าเหตุการณ์เสี่ยงที่เคยพบเจอและบอกวิธีการหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองจากเหตุการณ์นั้น การเรียนแบบ Story Line ที่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นของทั้งเพศชายและเพศหญิง สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม กิจกรรมกลุ่มทำให้สมาชิกในกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็นและร่วมกันค้นหาวิธีการแก้ปัญหาและการป้องกันพร้อมทั้งนำเสนอทำให้กลุ่มทดลองรับรู้ว่ามีพฤติกรรมดังกล่าวจะเกิดผลอย่างไร ทำให้เกิดความคาดหวังในผลการตอบสนองต่อพฤติกรรมในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยเรียนเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ เยาวลักษณ์ แสนทวีสุขและพรรณิ ปัญชรหัตถิ⁷

5. หลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความคาดหวังในความสามารถเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยเรียน สูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.05) ผลการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหลังจาก กิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ/ละครการเรียนรู้จากตัวแบบโดยผู้วิจัยเองเป็นตัวแบบในการเล่าเหตุการณ์เสี่ยงที่เคยพบเจอและบอกวิธีการหลีกเลี่ยงและการป้องกันตนเองจากเหตุการณ์นั้น การบรรยายประกอบสื่อวีดิทัศน์ ซึ่งวิธีดังกล่าวมีผลต่อการพัฒนาความคาดหวังในความสามารถของตนเองต่อการป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัย

เรียนให้ดีขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ นลินี มุ่งสมัครและจุฬารักษ์ โสตะ²

6. หลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติตนในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกัน การตั้งครรภ์ในวัยเรียน สูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.05) ผลการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหลังจาก กิจกรรมพูดอภิปรายระดมสมอง หลังจากกิจกรรมฐานการเรียนรู้วัยรุ่นวัยมันส์ ใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ เช่น การเขียนคำขวัญ สุภาชาติ เป็นต้น จัดบอร์ดนิทรรศการเรื่อง วัยรุ่นวัยมันส์เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยเรียน ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ จะช่วยสร้างประสบการณ์ตรงซึ่งจะส่งผลต่อความตั้งใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการตั้งครรภ์ในวัยเรียน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับชลดา กิ่งมาลา, ทศนีย์ รวีวรกุล และอาภาพร เผ่าวัฒน⁹

7. หลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคม สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.05) และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value = 0.68) ซึ่งผลที่เกิดขึ้นเนื่องจาก มีการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง ครู ให้ข้อมูลข่าวสาร คำแนะนำ และการเยี่ยมบ้านนักเรียน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าว ส่งผลให้นักเรียนได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมในการป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยเรียน นอกจากนี้

กลุ่มเปรียบเทียบที่มีคะแนนเพิ่มหลังการทดลองนั้น จากการสอบถามโรงเรียน โรงเรียนกลุ่มเปรียบเทียบได้มีการเฝ้าระวังเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ มีการจัดกิจกรรมระหว่างครอบครัวและโรงเรียนเพื่อร่วมกันดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการให้คำปรึกษาเรื่องเพศศึกษาแก่นักเรียนโดยครูครูให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเฝ้าระวังเรื่องเพศแก่ผู้ปกครองเพื่อช่วยดูแลบุตรหลาน ซึ่งอยู่ในช่วงการทำวิจัยส่งผลให้คะแนนการได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมของกลุ่มเปรียบเทียบเพิ่มตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ราชานน ვნวนใจรัก¹⁰ ที่ระบุว่า การได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมจากครูผู้ปกครอง และเพื่อนจะเป็นการกระตุ้นเตือนการให้กำลังใจ ส่งผลให้นักเรียนสนใจและตื่นตัวซึ่งเป็นแรงเสริมทำให้มีการปฏิบัติตัวในการป้องกันโรคที่ดีขึ้นได้

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านความรู้ควรเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัยหรือกลุ่มตัวอย่างจะทำให้กิจกรรมได้ผลดีโดยตรงและยังกระตุ้นการรับรู้เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
2. กิจกรรมกลุ่มจะช่วยกระตุ้นต่อการสร้างสัมพันธภาพที่ดี กลุ่มตัวอย่างสามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ ทำให้ได้รับรู้ถึงความคิดเห็นของทั้งฝ่ายชายและฝ่ายหญิง
3. สามารถนำโปรแกรมสุขศึกษาครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยเรียนในเด็กแต่ละวัยได้ โดยมีการเลือกหรือประยุกต์กิจกรรมให้เข้ากับวัยและพัฒนาการของเด็กวัยนั้น

4. ควรมีการดำเนินงานในภาคีเครือข่าย เช่น องค์กรท้องถิ่น โรงพยาบาล ชุมชน¹¹ เป็นต้น เพื่อเป็นแรงสนับสนุนทางสังคมในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น

เอกสารอ้างอิง

1. กองแผนงาน กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. รายงานประจำปีกรมอนามัย ปี 2558. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก. ; 2558
2. นลินี มุ่งสมัคร และ จุฬารัตน์ ไสตะ. ผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรค ร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของแกนนำนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัด หนองบัวลำภู [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ]. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2553.
3. ชัชชัย ดิยะไพฑูริ และพรณี บัญชรหัตถกิจ. ผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ใช้แรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคและแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการป้องกัน การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *ศรีนครินทร์วารสาร* 2556; 28 (2): 146-154.
4. ประภัสสร เอื้อลลิตชวงค์ และบัณฑิต ถิ่นคำรพการ. วิเคราะห์ข้อมูลที่มีรูปแบบการวิจัยเป็นการวัดผลก่อนและหลัง. *วารสารการจัดการข้อมูลและสถิติ* 2548; 4 (1): 1-10.

5. สมบัติ รัตนนาม, ข้าเรื่อง สุวรรณ, พรฤดี นิธิรัตน์ และเพ็ญภา พิสัยพันธ์. ผลของโปรแกรมส่งเสริมการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยต่อความรู้ความเชื่อด้านสุขภาพในการป้องกันตนเองจากการเป็นโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่นหญิง. *วารสารศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิกโรงพยาบาลพระปกเกล้า* 2558; 32 (4): 305-322.
6. วันวิสาข์ บัวลอย, มณีรัตน์ อีระวิวัฒน์, ภรณ์ วิฒนสมบูรณ์ และนิรัตน์ อิมามี. ประสิทธิภาพของโปรแกรมการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์* 2557; 20 (1): 127-142.
7. เยาวลักษณ์ แสนทวีสุข และพรธณี ปัญชรหัตถกิจ. ผลของโปรแกรมสุขศึกษาในการประยุกต์ทฤษฎีความสามารถตนเองร่วมกับการสร้างแรงจูงใจเพื่อสร้างเสริมพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแห่งหนึ่งจังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารวิจัย มข. ฉบับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น* 2554; 11 (4): 75-87.
8. สมิตธิกร เย็นวัฒนา, นิรัตน์ อิมามี, ธราดล เก่งการพานิช และมณฑา เก่งการพานิช. โปรแกรมสุขศึกษาเพื่อเสริมสร้างเจตคติและความภูมิใจในตนเองต่อการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรในนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารสุขศึกษา* 2555; 36 (123): 10-21.
9. ชลดา กิ่งมาลา, ทศนีย์ รวีวรกุล และอาภาพร เผ่าวัฒนา. ผลของโปรแกรมการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นหญิง. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กรุงเทพฯ* 2558; 31 (3): 25-34.
10. รชานนท์ ว่างใจรัก. *ผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยการประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคมในการพัฒนาพฤติกรรมเพื่อป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษาและการส่งเสริมสุขภาพ. ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2552.
11. สุนารี ทะนะเป็ก, สุปรียา ตันสกุล, มณฑา เก่งการพานิช, ธราดล เก่งการพานิช. โปรแกรมสุขศึกษาการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อการป้องกันโรคและแรงสนับสนุนทางสังคมเพื่อส่งเสริมการเลิกบุหรี่ตนเองของผู้หญิง อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. *วารสารสุขศึกษา* 2555; 35 (121): 12-29.